

ROZPORZĄDZENIE

MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾

z dnia 2020 r.

w sprawie zwalczania zakażenia SARS-CoV-2 u norek

Na podstawie art. 61 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2020 r. poz. 1421) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa szczegółowy sposób i tryb zwalczania oraz zapobiegania występowaniu zakażenia SARS-CoV-2 u norek, zwanego dalej „chorobą”, a w szczególności:

- 1) sposób i tryb postępowania przy podejrzeniu choroby oraz jej stwierdzeniu;
- 2) środki stosowane przy zwalczaniu choroby;
- 3) procedury czyszczenia i odkażania;
- 4) warunki i sposób ponownego umieszczania norek w gospodarstwach.

§ 2. 1. Powiatowy lekarz weterynarii, po otrzymaniu zawiadomienia o podejrzeniu wystąpienia choroby, podejmuje niezwłocznie następujące czynności mające na celu wykrycie albo wykluczenie tej choroby:

- 1) obejmuje gospodarstwo nadzorem urzędowym;
- 2) przeprowadza badanie kliniczne norek oraz pobiera i wysyła próbki do badań laboratoryjnych;
- 3) przeprowadza dochodzenie epizootyczne;
- 4) nakazuje:
 - a) posiadaczowi norek dokonanie spisu wszystkich norek, innych zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie, z wyszczególnieniem dla każdej kategorii liczby zwierząt padłych, w tym także zwierząt padłych, urodzonych w okresie podejrzenia o tę chorobę; spis udostępnia się na żądanie powiatowego lekarza weterynarii,
 - b) codzienne aktualizowanie spisu, o którym mowa w lit. a,
 - c) odosobnienie norek w miejscach ich dotychczasowego przebywania lub innych zamkniętych obiektach w gospodarstwie w sposób uniemożliwiający ich wydostanie się na zewnątrz oraz kontakt ze zwierzętami i osobami postronnymi,

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej – rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 6 października 2020 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. poz. 1721 i 1928).

- d) stosowanie, zgodnie z jego zaleceniami, przy wejściach i wjazdach do gospodarstwa oraz wyjściach i wyjazdach z gospodarstwa oraz przy wejściach i wyjściach z pomieszczeń i do pomieszczeń, w których są utrzymywane norki, produktów biobójczych w rozumieniu przepisów o produktach biobójczych, zwanych dalej „produktami biobójczymi”;
 - 5) zakazuje przemieszczania:
 - a) norek z gospodarstwa i do gospodarstwa,
 - b) karmy i ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego z gospodarstwa do czasu wykluczenia lub potwierdzenia podejrzenia choroby;
 - 6) określa warunki przemieszczania z gospodarstwa i do gospodarstwa osób, ssaków utrzymywanych w gospodarstwie, środków transportu i urządzeń.
2. Środki, o których mowa w ust. 1 pkt 3–6, stosuje się do dnia wykluczenia przez powiatowego lekarza weterynarii choroby.

§ 3. 1. Powiatowy lekarz weterynarii w przypadku stwierdzenia choroby w gospodarstwie wyznacza je jako ognisko choroby i stosuje środki określone w § 2 ust. 1 pkt 2–6 oraz:

- 1) nakazuje:
 - a) niezwłoczne zabicie pod nadzorem urzędowym wszystkich norek w sposób wykluczający rozprzestrzenianie się choroby,
 - b) zbieranie, transportowanie, przechowywanie, przeładunek, przetwarzanie oraz wykorzystywanie lub usuwanie produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego w sposób określony w przepisach rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 z 21 października 2009 r. określającego przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 (rozporządzenie o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego) (Dz. Urz. UE L 300 z 14.11.2009, str. 1, z późn. zm.²⁾), przy czym zwłoki zabitych norek usuwa się pod nadzorem urzędowym,
 - c) zniszczenie lub obróbkę, w sposób zapewniający zniszczenie SARS-CoV-2, produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, paszy oraz przedmiotów i substancji, które mogły zostać skażone SARS-CoV-2,
 - d) odkażenie ściółki oraz obornika, które mogły zostać skażone SARS-CoV-2;
- 2) zakazuje przemieszczania z gospodarstwa i do gospodarstwa innych zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie.

²⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 276 z 20.10.2010, str. 33, Dz. Urz. UE L 216 z 14. 08.2012, str. 3, Dz. Urz. UE L 354 z 28.12.2013, z str. 86, Dz. Urz. UE L 95 z 07.04.2017, str. 1, Dz. Urz. UE L 130 z 28.05.2018, str. 11, Dz. Urz. UE L 294 z 21.11.2018, str. 44 oraz Dz. Urz. UE L 170 z 25.06.2019, str. 1.

2. Po wykonaniu czynności, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. b, obiekty budowlane lub inne miejsca, w których przebywały norki, środki transportu wykorzystywane do ich transportu, a także transportu ich zwłok lub skór, paszy, ściółki lub obornika oraz inne przedmioty lub substancje, które mogły zostać skażone, pod nadzorem urzędowym powiatowego lekarza weterynarii, czyści się i odkaża w warunkach i w sposób określony w załączniku do rozporządzenia.

3. W przypadku stwierdzenia obecności SARS-CoV-2 poddaje się tego wirusa badaniom laboratoryjnym w celu ustalenia jego charakterystyki molekularnej.

§ 4. W gospodarstwach powiązanych epizootycznie lub epidemiologicznie z ogniskiem choroby, z którego lub do którego mógł zostać przeniesiony SARS-CoV-2, uznanych w wyniku dochodzenia epizootycznego za gospodarstwa kontaktowe, powiatowy lekarz weterynarii stosuje środki, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 2–6, do dnia wykluczenia choroby.

§ 5. 1. Powiatowy lekarz weterynarii w przypadku wyznaczenia ogniska choroby określa obszar zagrożony, o promieniu co najmniej 10 km wokół tego ogniska.

2. Obszar zagrożony określa się, uwzględniając:

- 1) wyniki dochodzenia epizootycznego;
- 2) warunki geograficzne, w szczególności granice naturalne;
- 3) lokalizację i odległości pomiędzy gospodarstwami, w których są utrzymywane norki.

§ 6. 1. Na obszarze zagrożonym urzędowy lekarz weterynarii:

- 1) niezwłocznie sporządza spis gospodarstw, w których utrzymywane są norki;
- 2) przeprowadza kontrole wszystkich gospodarstw, w których utrzymywane są norki, połączone z badaniem klinicznym, a w przypadku gdy jest to konieczne, pobiera próbki do badań laboratoryjnych, przed upływem okresu, o którym mowa w § 8;
- 3) prowadzi dokumentację dotyczącą kontroli, o których mowa w pkt 2, i sporządza protokoły tych kontroli zawierający dokonane ustalenia.

2. W gospodarstwach znajdujących się na obszarze zagrożonym powiatowy lekarz weterynarii:

- 1) nakazuje:
 - a) odosobnienie nerek w miejscach ich dotychczasowego przebywania lub innych zamkniętych obiektach w gospodarstwie w sposób uniemożliwiający ich wydostanie się na zewnątrz oraz kontakt ze zwierzętami i osobami postronnymi,
 - b) niezwłoczne usuwanie zwłok nerek,
 - c) niezwłoczne czyszczenie i odkażanie środków transportu i sprzętu wykorzystywanych do transportu nerek, paszy, skór, ściółki lub obornika, innych

- środków transportu wjeżdżających do gospodarstwa lub z niego wyjeżdżających oraz innych przedmiotów lub substancji, które mogły zostać skażone SARS-CoV-2,
- d) stosowanie środków bezpieczeństwa biologicznego i ochrony osobistej przez osoby wchodzące do gospodarstwa lub z niego wychodzące, w celu wykluczenia rozprzestrzeniania się SARS-CoV-2; czyszczenie i odkażanie przeprowadza się w warunkach i w sposób określony w załączniku do rozporządzenia,
 - e) posiadaczowi nerek:
 - prowadzenie wykazu osób wchodzących do gospodarstwa lub z niego wychodzących, z wyłączeniem pomieszczeń mieszkalnych; wykaz udostępnia się na żądanie powiatowego lekarza weterynarii,
 - niezwłoczne informowanie go o zwiększonej zachorowalności lub śmiertelności lub niepokojących objawach klinicznych u nerek utrzymywanych w gospodarstwie;
- 2) zakazuje w okresie, o którym mowa w § 8:
- a) wyprowadzania z gospodarstwa i wprowadzania do niego nerek lub ich skór,
 - b) wywożenia lub rozrzucania ściółki lub obornika,
 - c) organizowania targów, wystaw, pokazów lub konkursów, gdzie są gromadzone norki;
- 3) może nakazać na terenie gospodarstwa:
- a) uśmiercenie nerek w celu pozyskania futra lub
 - b) zabicie nerek w celu zwalczania choroby.

§ 7. 1. Powiatowy lekarz weterynarii może wyrazić zgodę na przemieszczanie obornika z gospodarstwa znajdującego się na obszarze zagrożonym do wyznaczonego przez niego zakładu, w celu przetworzenia w sposób określony w przepisach rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 z 21 października 2009 r. określającego przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 (rozporządzenie o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego).

2. Powiatowy lekarz weterynarii może również wyrazić zgodę na transport nerek przeznaczonych do zabicia w miejscu znajdującym się poza obszarem zagrożonym, jeżeli:

- 1) transportu nerek odbędzie się przy użyciu zatwierdzonego i zaplombowanego środka transportu;
- 2) zabicie nerek odbędzie się pod nadzorem urzędowego lekarza weterynarii.

§ 8. Środki określone w § 6 ust. 1–2 stosuje się co najmniej przez 30 dni, licząc od dnia zakończenia wstępnego czyszczenia i odkażania ogniska choroby, lecz nie krócej niż do dnia

przeprowadzenia przez powiatowego lekarza weterynarii badań w gospodarstwach położonych na obszarze zagrożonym i uzyskania wyników wykluczających obecność choroby.

§ 9. 1. Ponowne umieszczenie nerek w gospodarstwie, w którym stwierdzono chorobę, może nastąpić po upływie 30 dni od daty zakończenia ostatecznego czyszczenia i odkażania.

2. W okresie 30 dni od dnia ponownego umieszczenia nerek w gospodarstwie powiatowy lekarz weterynarii:

1) przeprowadza:

- a) co najmniej raz badanie kliniczne tych nerek, przy czym w przypadku przeprowadzenia więcej niż jednego badania, ostatnie badanie przeprowadza się po upływie 25 dni od dnia ponownego wprowadzenia tych nerek do gospodarstwa,
- b) badania sekcyjne zwłok nerek padłych;

2) pobiera próbki do badań laboratoryjnych – w przypadku gdy jest to konieczne.

§ 10. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

MINISTER ROLNICTWA

I ROZWOJU WSI

Mariusz Gorzowski
Dyrektor
Departamentu Prawnego
za zgodność pod względem prawnym,
legislacyjnym i redakcyjnym
/podpisano elektronicznie/

Załącznik do rozporządzenia
Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
z dnia 2020 r. (poz. ...)

WARUNKI I SPOSÓB PRZEPROWADZANIA CZYSZCZENIA I ODKAŻANIA

1. Wyboru produktów biobójczych i procedur odkażania dokonuje się, biorąc pod uwagę specyfikę gospodarstw, środków transportu oraz innych przedmiotów, które mają być poddane czyszczeniu i odkażaniu.

2. Warunki stosowania produktów biobójczych i środków odtłuszczających, w szczególności ciśnienie, minimalna temperatura oraz czas kontaktu, nie powinny mieć wpływu na skuteczność tych środków.

3. Po zakończeniu czyszczenia i odkażania stosuje się środki ostrożności wykluczające ponowne skażenie uprzednio oczyszczonych i odkażonych powierzchni.

4. Proces czyszczenia i odkażania dokumentuje się w sposób określony w przepisach wydanych na podstawie art. 61 ust. 1 pkt 1 lit. i ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt. Dokumentację przechowuje się w gospodarstwie lub środku transportu.

5. Środki transportu wykorzystywane do transportu nerek oraz przez osoby zatrudnione czyści się i odkaża.

6. Niezależnie od rodzaju użytego produktu biobójczego czyszczenie i odkażanie powinno być przeprowadzone w następujący sposób:

- 1) starannie nasącza się produktem biobójczym ściółkę lub obornik;
- 2) dokładnie myje się i oczyszcza podłozę, podłogi, rampy i ściany, jeżeli jest to możliwe – po usunięciu lub rozebraniu wyposażenia lub instalacji, które w przypadku pozostawienia, zmniejszyłyby skuteczność czyszczenia i odkażania;
- 3) po wykonaniu czynności określonych w pkt 1 i 2 stosuje się produkt biobójczy zgodnie z zaleceniami producenta.

7. Wstępne czyszczenie i odkażanie gospodarstwa przeprowadza się w następujący sposób:

- 1) podczas zabijania nerek podejmuje się środki w celu wykluczenia lub zminimalizowania rozprzestrzeniania się SARS-CoV-2 obejmujące:
 - a) instalację tymczasowego wyposażenia czyszczącego i odkażającego,
 - b) dostarczenie odzieży ochronnej i pryszniców,
 - c) odkażanie użytego sprzętu i innych przedmiotów,
 - d) wyłączenie zasilania systemu wentylacyjnego;

- 2) zwłoki zabitych nerek odkaża się produktem biobójczym;
- 3) transport zwłok nerek lub innych zwierząt z gospodarstwa w celu ich usunięcia odbywa się:
 - a) przy wykorzystaniu zamkniętych i szczelnych środków transportu,
 - b) pod nadzorem urzędowym,
 - c) w sposób wykluczający rozprzestrzenianie się choroby;
- 4) po przetransportowaniu z gospodarstwa zabitych nerek w celu ich usunięcia, części gospodarstwa, w których przebywały te zwierzęta, oraz miejsca skażone podczas ich zabijania lub sekcji zwłok, niezwłocznie odkaża się;
- 5) tkanki lub krew pozostałe w miejscu zabicia lub sekcji zwłok nerek zbiera się i usuwa wraz z tymi zwłokami;
- 6) produkty biobójcze pozostawia się na powierzchni co najmniej przez 24 godziny.

8. Końcowe czyszczenie i odkażanie gospodarstwa przeprowadza się nie później niż przed upływem okresu, o którym mowa w § 8, w następujący sposób:

- 1) ściółkę lub obornik usuwa się i przetwarza się w następujący sposób:
 - a) poddaje się działaniu pary wodnej o temperaturze co najmniej 70°C albo
 - b) niszczy przez spalenie, albo
 - c) zakopuje w sposób uniemożliwiający dostęp do nich zwierząt, albo
 - d) poddaje się biotermicznemu odkażaniu przez kopcowanie co najmniej przez 42 dni po uprzednim odkażeniu produktem biobójczym;
- 2) tłuszcz lub brud usuwa się ze wszystkich odkażanych powierzchni przy użyciu środków odtłuszczających, a następnie powierzchnie te myje się wodą;
- 3) po zmyciu wodą powierzchnie odkaża się produktem biobójczym;
- 4) po upływie 7 dni od dnia zakończenia czynności w gospodarstwie stosuje się środki odtłuszczające, następnie spłukuje wodą, odkaża środkiem biobójczym i ponownie spłukuje wodą.

9. Powiatowy lekarz weterynarii może wyrazić zgodę na transport ściółki lub obornika, które mogły zostać skażone SARS-CoV-2, do wyznaczonego przez niego zakładu, w celu przetworzenia w sposób określony w przepisach określony w przepisach rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 z 21 października 2009 r. określającego przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 (rozporządzenie o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego).

10. Powiatowy lekarz weterynarii może, w wyjątkowych przypadkach, określić szczegółowe sposoby przeprowadzania czyszczenia i odkażania inne niż wymienione w ust. 1–8, biorąc pod uwagę rodzaj gospodarstwa i panujące warunki klimatyczne.

11. W przypadku gdy powiatowy lekarz weterynarii uzna, że gospodarstwo lub jego część nie mogą zostać poddane czyszczeniu i odkażaniu, może zakazać co najmniej przez 3 miesiące przemieszczania osób, środków transportu, norek, ssaków domowych lub przedmiotów do tego gospodarstwa lub do jego części.